

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie Premodernă și Românească
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Master de Filosofie Antică și Medievală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Filosofia Universității Medievale						
2.2 Titularul activităților de curs	prof. dr. Alexander Baumgarten						
2.3 Titularul activităților de seminar	prof. dr. Alexander Baumgarten						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	col.	2.7 Regimul disciplinei	obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână		Din care: 3.2 curs		3.3 seminar/laborator	
3.4 Total ore din planul de învățământ		Din care: 3.5 curs		3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					
3.8 Total ore pe semestru					
3.9 Numărul de credite					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	absolvirea unuia dintre cursurile de inițiere în limba latină
4.2 de competențe	nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> nu există condiții specifice, în afara celor generale pentru desfășurarea cursurilor unei universități: sală dotată cu mijloace moderne de predare, prezență a studenților, logistică specifică disponibilă
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> nu există condiții specifice, în afara celor generale pentru desfășurarea cursurilor unei universități: sală dotată cu mijloace moderne de predare, prezență a studenților, logistică specifică disponibilă

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> cunoștințe despre instituția universitară ca promotor al cercetării științifice, al motivațiilor acestora, al vocabularului și practicilor ei intelectuale. Înțelegerea surselor modernității din perspectiva studiului evoluției instituției universitare și a problematicilor acesteia Formarea unei perspective de ansamblu, atât pentru istorici cât și pentru filosofi, asupra principalelor moduri în care a fost organizată cercetarea științifică în Evul Mediu latin
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> cunoștințe de istorie și filosofie medievală cunoștințe de istoria universității posibilitate de problematizare a tradiției unei instituții care face parte din ansamblul organismelor centrale care susțin un stat contemporan

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> cunoașterea principalelor fenomene ale întemeierii, evoluției, particularităților și problemelor universităților medievale în perioada secolelor XIII-XV
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> formarea unor sensibilități cognitive pentru surprinderea problemelor și surselor de criza ale instituției contemporane a universității din perspectiva evoluției sale în primele ei trei secole de existență (1300-1500)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Prezentarea problemei și a instrumentelor de studiu. Universitatea, o instituție cu rădăcini medievale.	expunere și discuții	
Școlile secolelor XI-XII în Occident. Folosirea echivocă a termenului de universitate pentru instituții de învățământ arabe și bizantine.	expunere și discuții	
Fondarea universităților la începutul secolului al XIII-lea. Prezență urbană și tradiție teologico-științifică: Bologna, Paris, Oxford	expunere și discuții	
Genuri de predare și scriere în universitatea medievală: expunerea, comentariul, disputa. Studiu de caz: comentariile la <i>Sentințele</i> lui Petrus Lombardus	expunere și discuții	
Practici intelectuale și evenimente ale calendarului universitar. Studiu de caz: disputele quodlibetale	expunere și discuții	
Raportul cu papalitatea. Studiu de caz: bula „ <i>Parens scientiarum</i> ”	expunere și discuții	
Greve și crize universitare. Studiu de caz: Guillaume de Saint Amour, <i>De periculis novissimorum temporum</i>	expunere și discuții	

Reacția universității în fața aristotelismului și a neoplatonismului: cenzurile universitare ale lui Etienne Tempier din 1270 și 1277.	expunere și discuții	
Vocabularul universității. Studiu de caz: ce înseamnă a fi „doctor”?	expunere și discuții	
Raporturi de putere în universitatea secolului al XIV-lea: condamnarea ockhamismului.	expunere și discuții	
O pledoarie indirectă în favoarea teologiei: Godescalc de Nepomuk, <i>In Sent, Prol.</i> . Studiu de structură și argumentare	expunere și discuții	
Expansiunea universității spre Europa centrală. Praga și Cracovia. Importanța edictului de la Kutna Hora. Genul literar al <i>recommendationes</i> .	expunere și discuții	
Atacuri ale umaniștilor contra universității: Petrarca, Francois Villon, Boccaccio, Erasmus din Rotterdam. Cazul particular al lui Jean Gerson	expunere și discuții	
Recapitulare. În ce sens este universitatea moștenirea unei instituții medievale?	expunere și discuții	

Bibliografie

I. Surse

ALBUM STUDIOCORUM (1887) = *Album studiosorum Universitatis Cracoviensis*, tomus I, ab anno 1400 ad annum 1489, Cracoviae, 1887.

CUP = Denifle, H., Chatelain, A., *Chartularium Universitatis Parisiensis*, vol. I-IV, ex typis fratrum Delalain, Paris, 1889-1994.

MUCZKOWSKI (1984) = Muczkowski, J., *Statuta necnon Liber promotionum philosophorum ordinis in Universitate studiorum Jagellonica, ab anno 1402 ad annum 1849*, Cracoviae, typis Universitatis, 1849.

WILLIAM OF SAINT AMOUR, *De periculis* = William of Saint Amous, *De periculis novissimorum temporum*, edition translation and Introduction by G. Geltner, ed. Peeters, Paris-Leuven, 2008.

WISLOCKI (1886) = Wislocki, *Liber diligentiarum facultatis artisticae universitatis Cracoviensis, (1487-1563)* W. Cracoviae, 1886.

ZEISSBERG (1872) = Zeissberg, H., *Das Altteste Matrikel Buch der Universitat Krakau*, Innsbruck, 1872.

II. Exegeză

BATAILLON (1976) = Bataillon, J.-L., „Les crises de l’Universite de Paris d’apres les sermons universitaires”, în *Miscellanea mediaevalia*, 10 (1976), pp. 155-169

BAZAN *et al.* (1985) = Bazan, B.C., Wippel, J. W., Fransen, G., Jacquart, D., *Les questions disputees et les questions quodlibetiques dans la Facultes de theologie, de droit et de medecine*, ed. Brepols, Turnhout, 1985.

BERMON (2017) = *La fondation de l’Université de Paris*, choix de textes traduits par Pascale Bermon, Préface de J. Verger, ed. Les Belles Lettres, Paris, 2017.

BLACK (2001) = Black, R., *Humanism and Education in Medieval and Renaissance Italy*, Cambridge UP, 2001.

DOMANSKY (1979) = Domański, J., *Discours d’inauguration fait par Stanislas de Skarbimierz à l’occasion de renouveau de l’Université de Cracovie*, în *Mediaevalia Philosophica Polonorum*, XXIV, 1979, pp. 114-131.

GILLI-VERGER (2007) = Gilli, P., Verger, J., Blevec, D., *Les Universites et la ville au Moyen Age. Cohabitation et tension*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2007.

GLORIEUX (1939) = Glorieux, P., „L’annee universitaire 1392-1393 a la Sorbonne a travers les notes d’un etudiant”, în *Revue des Sciences Religieuses*, 19/4 (1939), pp. 429-482.

- KOWALCZYK (1970) = Kowalczyk, M., *Krakowskie mowy uniwersyteckie z pierwszej połowy XV wieku*, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1970.
- KITTELSON-TRANSUE (1984) = Kittelson, J.M., Transue, P. J., *Rebirth, Reform and Resilience. Universities in Transition 1300-1700*, Ohio State University Press, Columbus, 1984.
- LAFLEUR (1998) = Lafleur, C., „L’apologie de la philosophie à la Faculté des arts de Paris dans les décennies précédant les condamnations d’Etienne Tempier: la contribution didascalique des arts”, in *Miscellanea Medievalia*, 27 (1998), pp. 383-392.
- LEADER (1988) = Leader, D. R., *A History of the University of Cambridge*, vol. 1, the University to 1546, Cambridge UP, 1988.
- METRIKA (2004) = Gasiński, A., Jurek, T., Skierska, I., (eds.) *Metrika Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1400-1508. Biblioteka Jagiellońska rkp. 258*, tom I - II, Societas Vistulana, 2004.
- MIETHKE (2004) = Miethke, J., *Studieren an Mittelalterlichen Universitäten. Chancen und Risiken*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2004.
- RAIT (1912) = Rait, R., *Life in Medieval University*, Cambridge UP, 1912.
- RASHDALL (1936) = Rashdall, H., *The Universities of Europe in the Middle Ages*, vol. I-III, Oxford UP, 1936.
- RICHE-VERGER (2006) = Riché, P., - Verger, J., *Maîtres et élèves au Moyen Âge*, coll. Pluriel, ed. Tallandier, Paris, 2006.
- SCHABEL (2006) = Schabel, C. (ed.), *Theological Quodlibeta in the Middle Ages. The thirteenth Century*, ed. Brill, Leiden-Boston, 2006.
- TEEUWEN (2003) = Teeuwen, M., *The Vocabulary of Intellectual Life in the Middle Ages*, ed. Brepols, Turnhout, 2003.
- THIVIERGE (2007) = Thivierge, G. R. (ed.), *L’Université Catholique au Moyen Âge*, Leuven, 2007.
- TONK (1979) = Tonk, S., *Erdélyiek egyetemjárása a középkorban*, ed. Kriterion, Bucaresti, 1979.
- VERGER (1973) = Verger, J., *Les universités au Moyen Âge*, coll. Quadrige, PUF, Paris, 1973.
- VERGER (1999) = Verger, J., *Culture, enseignement et société en Occident aux XIIIe et XIVe siècles*, ed. PUR, Rennes, 1999.
- VETULANI (1966) = Vetulani, A., "Les origines de l'Université de Cracovie", in *Acta Poloniae Historica*, 13, 1966, pp. 111-128.
- WEIJERS (1988) = Weijers, O., *Actes du colloque Terminologie de la vie intellectuelle au Moyen Âge*, Leyde/La Haye, 20-21 sept. 1985, ed. Brepols, Turnhout, 1988.
- WEIJERS (1988) = Weijers, O., *Vocabulaire du livre et de l'écriture au Moyen Âge*, Actes de la table ronde Paris 24-26 sept. 1987, ed. Brepols, Turnhout, 1989.
- WEIJERS (1991) = Weijers, O., *Dictionnaires et répertoires au Moyen Âge*, ed. Brepols, Turnhout, 1991.
- WEIJERS (1992) = Weijers, O., *Vocabulaire des écoles et des méthodes d'enseignement au Moyen Âge*, Actes du colloque de Rome, 21-22 oct. 1989, ed. Brepols, Turnhout, 1992.
- WEIJERS (1990) = Weijers, O. (ed.), *Méthodes et instruments du travail intellectuel au Moyen Âge*, ed. Brepols, Turnhout, 1990.
- WEIJERS (1994-2010) = Weijers, O., *Le travail intellectuel à la Faculté des arts de Paris : textes et maîtres (ca. 1200-1500)*, 8 vol. (littérature A-R), ed. Brepols, Turnhout, 1994-2010.
- WEIJERS (1995) = Weijers, O., *La disputatio des arts de Paris (1200-1350 environ). Esquisse d'une typologie*, ed. Brepols, Turnhout, 1995.
- WEIJERS (1996) = Weijers, O., *Le maniement de savoir. Pratiques intellectuelles à l'époque des premières universités (XIIIe-XIVe siècles)*, ed. Brepols, Turnhout, 1996.
- WEIJERS-HOLTZ (1997) = Weijers, O., Holtz, L., *L'enseignement des disciplines à la Faculté des arts (Paris et Oxford, XIIIe-XVe siècles)*, ed. Brepols, Turnhout, 1997.
- WEIJERS (2002) = Weijers, O., *La disputatio dans les Facultés des arts au Moyen Âge*, ed. Brepols, Turnhout, 2002.
- Włodek (1982) = Włodek, S., "L'Université de Cracovie, centre intellectuel international au XVe siècle", in *The Common Christian Roots of the European Nations. an International Colloquium in the Vatican*, II:

Written Contribution to Twelfe Carrefours, 1998, pp. 368-381.

Włodek (1998) = Włodek, S., "Pourquoi étudiait-on la philosophie à l'Université de Cracovie au Moyen Age? Témoignage d'un maître de la première moitié du XVe siècle", in Aertsen, J., Speer, A., (eds.) *Was ist Philosophie im Mittelalter? Akten des X. Internationalen Kongresses für Mittelalterliche Philosophie der Société Internationale pour l'Etude de la Philosophie Médiévale, Miscellanea Mediaevalia*, 26, 1998, pp. 330-337.

III. Reflecții contemporane asupra universității

GRANEL (2002) = GRANEL, G., *Despre universitate*, trad. A. T. Sîrbu, Idea Design Print, Cluj, 2002.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminarul constă în studiile de caz menționate în fiecare caz în parte la lista cursurilor	expunere, lectură, interpretare de text, dezbatere	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			

-

Data completării

septembrie 2018

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

